

Sygn. akt I Ns 503/14

POSTANOWIENIE

Dnia 28 grudnia 2017 r.

Sąd Rejonowy dla Łodzi - Widzewa w Łodzi, I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia S.R. Emilia Racięcka

Protokolant: stażysta Kamila Brzezińska

po rozpoznaniu w dniu 13 grudnia 2017 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z wniosku (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w K.

z udziałem Z. K., E. G., B. P., Skarbu Państwa – Prezydenta Miasta Ł.,

o stwierdzenie nabycia służebności gruntowej przez zasiedzenie

postanawia:

1. oddalić wniosek;
2. obciążyć wnioskodawcę obowiązkiem zwrotu na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi Widzewa w Łodzi kwoty 2.164,64 złotych (dwa tysiące sto sześćdziesiąt cztery 64/100) tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych;
3. ustalić, że w pozostałym zakresie każdy z uczestników ponosi koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie.

Sygn. akt I Ns 503/14

UZASADNIENIE

We wniosku z dnia 28 marca 2014 roku wnioskodawca (...) S.A. w K. wniosła o stwierdzenie, że nabyła przez zasiedzenie w dniu 1 stycznia 1985 roku służebność gruntową o treści służebności przesyłu na nieruchomości położonej w Ł. przy ulicy (...), **oznaczonej jako działka (...)**, a z ostrożności procesowej wносиła o stwierdzenie, że nabyła służebność od poprzednika Skarbu Państwa, który nabył ją przez zasiedzenie najpóźniej w dniu 1 stycznia 1985 roku. Służebność miała polegać na zapewnieniu **każdoczesnemu właścicielowi linii elektroenergetycznej 220 kV relacji J. – P.** prawa utrzymania i eksploatacji, także w zakresie pasa technologicznego oraz użytkowania linii w zakresie tego pasa oraz prawa dostępu, przechodu, przejazdu, w tym sprzętem ciężkim, przez obciążoną nieruchomość dla właściciela nieruchomości władnącej oraz osób przez niego upoważnionych w celu wykonywania eksploatacji, konserwacji, modernizacji, remontów, przeglądów oraz przeprowadzania napraw i usuwania awarii linii, wymiany słupa linii elektroenergetycznej lub innych niezbędnych elementów linii przechodzących przez nieruchomość. Ponadto służebność miałaby obejmować obowiązek znoszenia przez właścicieli nieruchomości obciążonej ograniczeń i zakazów wynikających z istnienia pasa technologicznego o szerokości 50 m, w tym na zakazie wznoszenia w tym pasie budynków mieszkalnych, zakazie utrzymywania w tym pasie drzew, krzewów, roślinności przekraczającej 3 m wysokości, a także korzystaniu z nieruchomości obciążonej w sposób zgodny z aktualnie obowiązującymi przepisami dotyczącymi linii elektroenergetycznych, ochrony zdrowia i życia ludzkiego oraz ochrony środowiska. Lokalizacja

wszelkich obiektów, jak również zmiany w kwalifikacji nieruchomości w obrębie pasa technologicznego linii miałyby być uzgadniana z właścicielem linii.

/wniosek k. 2-7/

W odpowiedzi na wniosek uczestnicy Z. K., E. G. i B. P. wnieśli o odrzucenie wniosku i obciążenie wnioskodawcy kosztami postępowania.

W uzasadnieniu podniesiono, że do 1989 roku obowiązywała zasada jednolitej własności państwowej i w związku z tym wnioskodawca nie może doliczyć do okresu swego posiadania, posiadania przez Skarb Państwa. Podniesiono też, że wnioskodawca jest posiadaczem w złej wierze i ewentualny termin zasiedzenia upływie dopiero w 2019 roku.

/odpowiedź k. 91-93/

Pismem z dnia 5 lutego 2015 roku wnioskodawca zmodyfikował wniosek w ten sposób, że wniósł o stwierdzenie nabycia służebności na rzecz Skarbu Państwa – Zakładu (...) w Ł. w dniu 30 czerwca 1986 roku, a nie na rzecz wnioskodawcy w dniu 01.01.1985 roku.

W uzasadnieniu podniesiono, że służebność gruntowa odpowiadająca treści służebności przesyłu nie polega wyłącznie na przesyłaniu energii elektrycznej, przechodzie, przejeździe przez nieruchomość znajdującą się w strefie oddziaływania linii, ale również na emisji pola elektromagnetycznego, którego zasięg wyznacza zakres korzystania z gruntów położonych w pobliżu linii.

/pismo k. 309-312/

Postanowieniem z dnia 15 lipca 2015 roku Sąd wezwał do udziału w sprawie w charakterze uczestnika Skarb Państwa - Prezydenta Miasta Ł..

` /postanowienie k. 400/

W odpowiedzi na wniosek Skarb Państwa – Prezydent Miasta Ł. wniósł o zwolnienie od udziału w sprawie, a wniosek pozostawił do uznania Sądu.

/odpowiedź k. 409-410/

Postanowieniem z dnia 31 maja 2017 roku Sąd wezwał do udziału w sprawie w charakterze uczestnika Skarb Państwa – Ministra Finansów i (...).

` /postanowienie k. 703/

W odpowiedzi na wniosek Skarb Państwa – Minister Finansów i (...) wniósł o zwolnienie od udziału w sprawie.

/odpowiedź k. 772-774/

Postanowieniem z dnia 17 lipca 2017 roku Sąd wezwał do udziału w sprawie w charakterze uczestnika Skarb Państwa – Ministra (...).

` /postanowienie k. 779/

W odpowiedzi na wniosek Skarb Państwa – Minister (...) wniósł o zwolnienie od udziału w sprawie oraz stwierdzenie zasiedzenia zgodnie z wnioskiem.

/odpowiedź k. 795-796odw/

Ostatecznie postanowieniem z dnia 5 września 2017 roku sąd zwolnił od udziału w sprawie Skarb Państwa – Wojewodę (...), Skarb Państwa - ministra Finansów i (...), Skarb Państwa – Ministra (...).

/postanowienie k. 820-820 odw/

Do zamknięcia rozprawy strony pozostały przy swoich stanowiskach.

Sąd Rejonowy ustalił, co następuje:

Nieruchomość położona przy ulicy (...) w Ł., obejmująca działkę (...) stanowi współwłasność w udziałach po 1/3 Z. K., B. P., E. G..

Gospodarstwo rolne położone w Ł. przy ulicy (...) odziedziczyła w spadku po mężu M. K. zmarłym 26 czerwca 1942 roku w D., jego żona W. K. (1) w całości.

Postanowieniem z dnia 16 listopada 1970 roku w sprawie I Ns 118/70 Sąd Sąd Powiatowy dla miasta Ł. stwierdził, że W. K. (1) nabyła przez zasiedzenie z dniem 16 lipca 1958 roku własność udziału W. K. (2) w wysokości 1/10 części w prawie własności nieruchomości położonej w Ł. przy ulicy (...).

W dniu 22.01.1971 H. G. – matka uczestników kupiła przedmiotową nieruchomość od W. K. (1).

Spadek po H. G. nabył jej mąż J. G. i dzieci – uczestnicy po 1/4 części spadku każde z nich.

Spadek po J. G. nabyły jego dzieci – uczestnicy po 1/3 części spadku każde z nich.

/księga wieczysta (...) k. 74-81, protokół k. 353 odw, pismo Archiwum k. 362, postanowienie spadkowe k. 441, stwierdzenie nabycia spadku po M. K. k. 473, postanowienie o stwierdzenie zasiedzenia k. 475, akt notarialny k. 477-480/

Nad nieruchomością przebiega linia elektroenergetyczna 110 kV. Linia elektroenergetyczna 220 kV relacji J. – P. nie przebiega nad nieruchomością uczestników.

/wycinek mapy k. 555/

Na terenie działek ewidencyjnych (...), zlokalizowanych przy ulicy (...) w Ł., może istnieć pole elektromagnetyczne, którego źródłem są napowietrzne linie elektroenergetyczne o napięciu znamionowym 110 kV, których trasa przebiega nad tymi działkami.

Obliczone wartości natężenia pola elektrycznego w żadnym miejscu działek nie przekraczają poziomu 10 kV/m, dopuszczalnego dla miejsc ogólnodostępnych dla ludności, jak również poziomu 1kV/m dopuszczalnego dla zabudowy mieszkaniowej. Największa wartość wynosi 1 kV/m dla najwyższego dopuszczalnego napięcia roboczego.

Obliczone wartości natężenia pola magnetycznego, na obszarze przedmiotowych działek, są znacząco mniejsze od poziomu dopuszczalnego 60 A/m (75 uT). Największa wartość wynosi 8 A/m (10uT), dla największego obciążenia linii 960 A i 630 A.

W świetle prawa obowiązującego i obecnego stanu wiedzy istnienie pola elektromagnetycznego o natężeniu ustalonym przez biegłych, na terenie działek ewidencyjnych (...) położonych przy ulicy (...) w Ł., a pochodzącego od napowietrznych linii elektroenergetycznych o napięciu znamionowym 110 kV, nie stanowi zagrożenia dla ludzi i środowiska naturalnego.

O możliwości ewentualnej zabudowy działki o dowolnym przeznaczeniu w tym przypadku, nie będzie decydować wartość natężenia pola elektromagnetycznego lecz inne wymagania, wynikające chociażby z zasady bezpieczeństwa pracy w otoczeniu linii elektroenergetycznych wysokiego napięcia.

/opinia biegłych wraz z pomiarami k. 549 – 562/

Linia elektroenergetyczna 220 kV relacji J. – P. wchodzi w skład przedsiębiorstwa wnioskodawcy.

Decyzją z 18 grudnia 1964 roku Prezydium Powiatowej Rady Narodowej na podstawie art. 35 ustawy z dnia 12 marca 1958 roku o zasadach i trybie wywłaszczania nieruchomości (Dz. U. nr 18 poz 94 z 1961 roku) zezwoliło Zakładom (...) w W. Biuru (...) w Ł. na przeprowadzenie budowy linii elektroenergetycznej 220kV A. – P. – J..

Nieruchomość uczestników nie była objęta procedurą wywłaszczeniową.

/reprodukcje decyzji k. 363-368/

Linia została zbudowana w imieniu i na rzecz Skarbu Państwa przez przedsiębiorstwo państwowe Zakłady (...) w Ł., które wnioskiem z 1965 roku (data nieczytelna) skierowanym do Prezydium Dzielnicowej Rady Narodowej wniosło o udzielenie zezwolenia na przeprowadzenie budowy linii.

Zezwoleniem z dnia 8 lutego 1965 roku Prezydium Dzielnicowej Rady Narodowej na podstawie art. 35 ustawy z dnia 12 marca 1958 roku o zasadach i trybie wywłaszczania nieruchomości (Dz. U. nr 18 poz 94 z 1961 roku) zezwoliło na przeprowadzenie linii wysokiego napięcia przez nieruchomości prywatne.

Na dzień 13.09.1965 roku budowa linii była w toku.

W dniu 8 grudnia 1965 roku podpisano protokół odbioru technicznego linii A. - J. II. W protokole stwierdzono , że linia może być przekazana do eksploatacji i oddana do ruchu.

Pismem z dnia 08.01.1966 roku zatwierdzono protokół odbioru technicznego linii z wnioskiem o przekazanie jej do eksploatacji. Okres eksploatacji wstępnej trwać miał do 30 czerwca 1966 roku.

Osobom, na gruntach których powstały szkody w związku z budową linii, przyznano odszkodowania. Odszkodowanie nie zostało przyznane co do nieruchomości położonej przy ulicy (...).

/ wniosek k. 176, zezwolenie wraz z dowodami doręczenia k. 177-182, pismo k. 184, protokół odbioru k. 324-325, pismo k. 326, orzeczenie dot. odszkodowań k. 327-330/

P. T. jest pracownikiem wnioskodawcy od 4 lat na stanowisku Kierownika Zespołu Eksploatacyjnego. Zajmuje się eksploatacją wszystkich linii najwyższych napięć w okolicy Ł.. Linia , której dotyczy ta sprawa , to linia J.-P.. Od wybudowania przebieg linii nie zmienił się. Jest to linia najwyższych napięć. Nie było przerw w eksploatacji tej linii.

Raz w roku przeprowadza się pieszy obchód tej linii w celu zdiagnozowania jej stanu. Jeśli okaże się, że linia w jakimś fragmencie została uszkodzona, to są przeprowadzane doraźne naprawy linii lub słupów. Przez działkę uczestników linia energetyczna 220 kV nie przebiega, a jedynie przez nieruchomość uczestników przechodzi jej pas technologiczny. Pas technologiczny wyznaczany jest w celu zapewnienia bezpieczeństwa pracy linii. W tym celu przeprowadza się wycinkę drzew w tym pasie technologicznym. Nie mogą się w tym pasie znajdować żadne obiekty stałe. Między skrajnymi przewodami linii odległość wynosi ok. 15 m. Pas technologiczny liczony jest w ten sposób, że wynosi 5,5 m od skrajnego przewodu linii. Jest jeszcze strefa ochronna linii, która wynosi po 25 m od osi linii. W pasie technologicznym linii na nieruchomości uczestników rosną jakieś drzewa- samosiejki i trzeba będzie je usunąć, jeśli zajdzie taka konieczność.

Dokonuje się także oblotów linii. W ramach pasa technologicznego może zaistnieć potrzeba wjazdu ciężkim sprzętem w celu naprawy linii czy wycinki drzew.

/zeznania świadka P. T. k. 354-354 odw/

Zakłady (...) w Ł. powstały w oparciu o Rozporządzenie Ministerstwa Górnictwa i Energetyki z dnia 6 marca 1958 roku w sprawie podziału Państwa na okręgi energetyczne (Dz.U. z dnia 17 kwietnia 1958 roku.). Z dniem 31.12.1975 roku uległy likwidacji i w ich miejsce powołano Zakłady (...) z siedzibą w Ł., a eksploatacją wybudowanych linii zajmowały się Zakłady (...) z siedzibą w Ł..

Wraz z ustawą z dnia 23 października 1987 roku o utworzeniu Wspólnoty Energetyki i Węgla Brunatnego (Dz. U. z dnia 24 października 1987 roku, Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 11 stycznia 1988 roku w sprawie wykazu przedsiębiorstw państwowych oraz innych państwowych jednostek organizacyjnych podlegających zgrupowaniu we Wspólnocie Energetyki i Węgla Brunatnego Dz. U. z dnia 10 lutego 1988 roku) utworzono Wspólnotę (...) i (...) Brunatnego oraz istniejące wówczas okręgi energetyczne, posiadające status przedsiębiorstw państwowych, zgrupowane zostały w tej właśnie wspólnotcie. W ramach Wspólnoty zamiast w/w przedsiębiorstw powołano Centralny O. Energetyczny – W.. Na mocy Zarządzenia nr 57 Prezesa Rady Ministrów z 30.12.1989 roku Centralny O. Energetyczny – W. uległ podziałowi i powstał Zakład (...) z siedzibą w Ł..

Na mocy Zarządzenia numer 181/O./93 Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 9 lipca 1993 roku dokonano podziału przedsiębiorstwa państwowego Zakład (...) i jego przekształcenia w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa. Na skutek w/w podziału przedmiotowa linia została wniesiona do spółki pod firmą (...) S.A. w W..

Składniki majątku przekazane na mocy zarządzenia numer 181/O./93 zostały wniesione do spółki jako aport na pokrycie podwyżki kapitału akcyjnego spółki (...) S.A.

Spółka (...) S.A w 2007 roku zmieniła firmę na (...) S.A.

Na skutek podziału spółki (...) S.A. w trybie art. 529 § 1 pkt 4 KSH (podział przez wydzielenie) w drodze przeniesienia na spółkę (...) S.A. z siedzibą w W. materialnych i niematerialnych składników majątkowych (...) S.A. stanowiących odrębne przedsiębiorstwo w rozumieniu art. 55¹ KC, a także obciążających je zobowiązań, (...) S.A. wstąpiła zgodnie z planem podziału, z dniem 31 grudnia 2007 roku w drodze sukcesji uniwersalnej częściowej we wszystkie prawa i obowiązki (...) S.A. związane z własnością linii oraz użytkowaniem wieczystym nieruchomości obejmującej działki, na których posadowiono stacje energetyczną.

W roku 2008 (...) S.A. zmieniła firmę na (...) S.A., a w styczniu 2013 roku dokonano kolejnej zmiany na (...) S.A.

/zarządzenie nr 16 Naczelnego Dyrektora Zjednoczenia (...) z dnia 12.08.1975 roku k. 26-30 odw ; zarządzenie nr 2/O. Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 14 lutego 1985 roku k. 31-32 ; zarządzenie nr 57 Prezesa Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 1988 roku k.32 odw-36 ; zarządzenie nr 14/ O./89 Ministra Przemysłu z dnia 16 stycznia 1989 roku k. 14-19 odw; zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu nr 181/O./93 z dnia 9 lipca 1993 roku k. 46 – 48, 51 – 53 odw; akt notarialny z dnia 31 maja 1994 roku Rep. A Nr 991/94 k. 54 – 61 odw; odpis pełny spółki (...) S.A k. 68 ; plan podziału ogłoszony w Monitorze Sądowym i Gospodarczym nr 194 z dnia 5 października 2007 roku, poz. 12425 k. 62-67 ; odpis pełny KRS spółki (...) S.A. k. 10-16, akt notarialny k. 70-73 odw/

Strony prowadziły negocjacje w sprawie ustanowienia służebności przesyłu za wynagrodzeniem.

/pisma k 93-106/

W Archiwum Państwowym w Ł. nie znaleziono żadnych dokumentów związanych z budową i eksploatacją napowietrznej linii elektroenergetycznej 220 KV relacji A. – P. – J..

/pismo k. 162-163/

W Ministerstwie Gospodarki nie znaleziono żadnych dokumentów związanych z budową i eksploatacją napowietrznej linii elektroenergetycznej 220 KV relacji A. – P. – J..

/pismo k. 162-163/

Decyzją z dnia 12 września 2012 roku Wojewoda (...) utrzymał w mocy zaskarżoną decyzję Prezydenta Miasta Ł. orzekającą o odmowie ustalenia na rzecz E. G., B. P. i Z. K. odszkodowania za zmniejszenie wartości nieruchomości położonej w Ł. przy ulicy (...).

/załączone akta GN III. (...).121.2012.AW/

Ustalenia faktyczne w sprawie Sąd poczynił na podstawie zgromadzonych dokumentów, zeznań świadków oraz opinii biegłych do spraw energetyki. W celu zgromadzenia dokumentów dotyczących budowy i eksploatacji linii w latach poprzednich, Sąd zwracał się do wskazanych instytucji państwowych. Na podstawie przesłanych dokumentów Sąd ustalił, że decyzje wyłączeniowe i odszkodowawcze załączone do akt sprawy nie dotyczyły poprzednich właścicieli nieruchomości położonej przy ulicy (...), a dotyczyły nieruchomości przy ulicy (...) (na chwilę wydawania tychże decyzji właścicielem tej nieruchomości był J. M.). Jest to o tyle oczywiste, że przedmiotowa linia 220 kV nie przechodzi nad nieruchomością uczestników, a zatem w sprawie nie ustalono, że wnioskodawca dysponuje tytułem prawnym do korzystania z nieruchomości uczestników, choć nie było to przedmiotem niniejszego postępowania. Sąd prowadził postępowanie dowodowe w tym kierunku, albowiem ustalenie, że wnioskodawca ma tytuł prawny do korzystania z nieruchomości uczestników, dałoby Sądowi podstawę do oddalenia a limine wniosku o zasiedzenie służebności gruntowej odpowiadającej swej treści służebności przesyłu.

Jeśli idzie o opinię biegłych to jej wnioski zakwestionował uczestnik E. G. oraz wnioskodawca. Uczestnik podniósł, że biegli wydali opinię wychodząc poza zakres tezy dowodowej, bo przedmiotem ich zainteresowania była tylko kwestia oddziaływania linii 220 kV, a nie linia 110 kV, która biegnie nad nieruchomością. Podobne zastrzeżenia sformułował wnioskodawca. Ostatecznie wnioski opinii i metodologię pomiarów kwestionował też Skarb Państwa - Wojewoda (...) oraz pełnomocnik uczestniczek Z. K. i B. P..

W opinii uzupełniającej biegli wyjaśnili, że to rozszerzenie badania wynikało z informacji, że uczestnicy ubiegają się o odszkodowanie za zmniejszenie wartości nieruchomości położonej przy ulicy (...), a która składa się z działek ewidencyjnych (...). Dodatkowym powodem wykonania pomiarów na obu działkach (...) był brak informacji – rzutu poziomego sieci.

Ponadto biegli wyjaśnili, że pomiary natężenia pola elektromagnetycznego w otoczeniu linii elektroenergetycznej 220kV na działce (...) położonej przy Zakładowej 18 w Ł. zostały wykonane zgodnie z wymogami Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. Nr 192, poz. 1883) i według normy PN-EN 61 786-1:2014 (...) „pomiary pól elektrycznych i magnetycznych w zakresie ekspozycji dla ludzi. Wymagania szczegółowe mierników i wytyczne dla pomiarów”.

Biegli podali, że mierniki użyte do pomiarów posiadają certyfikaty producentów. Prawidłowość ich działania jest okresowo sprawdzana w laboratorium wysokonapięciowym. Dokładność pomiarowa w zakresie niepewności pomiarowej typu A dla użytych mierników jest poniżej 1 %, natomiast dla niepewności typu B może wynosić 10%. Odczytane z miernika wartości chwilowe zostały podane przeliczeniu poprzez zastosowanie odpowiednich współczynników w celu uzyskania informacji o wartościach ekstremalnych możliwych do zaistnienia w danym miejscu. Główne współczynniki korekcyjne związane są z wahaniami napięcia i prądu w stosunku do wartości największych dopuszczalnych oraz ze zmianą wysokości zawieszenia przewodów nad powierzchnią ziemi, uwarunkowanymi czynnikami atmosferycznymi. Błędy mogące wystąpić, a wynikające z niewłaściwego ustawienia sondy pomiarowej w przestrzeni, zostały skorygowane poprzez trzykrotny pomiar w trzech wzajemnie prostopadłych płaszczyznach w danym punkcie pomiarowym i obliczenie wartości wypadkowej, zgodnie z wymaganiami normy.

Biegli wyjaśnili, że wartość natężenia pola magnetycznego 5 A/m, podana w opracowaniu, jest wartością uzyskaną po przeliczeniu wartości wskazań miernika 0.4 A/m odczytaną podczas pomiarów w odniesieniu do największego

dopuszczalnego obciążenia linii, a nie do wartości chwilowej ok. 50A. Obliczona zaś wartość natężenia pola magnetycznego 8 A/m dla wyidealizowanych warunków dla tego samego przypadku jest normalna i w tym znaczeniu nie stanowi rozbieżności.

Biegli wskazali, że nie wykonano pomiarów pola magnetycznego dla linii 220 kV z dwóch powodów: niedostępność terenu (gęste zarośla) oraz przewidywana z doświadczenia wartość jest pomijalnie mała.

Nadto wykonanie pomiarów i ocena oddziaływania pola elektromagnetycznego linii elektroenergetycznej 220 kV na obszarze działki (...) jest niemożliwe bez uwzględnienia zawieszonych nad powierzchnią działki napowietrznych linii elektroenergetycznych 110 kV, gdyż one tam fizycznie istnieją i nie stanowi to rozszerzenia zakresu pomiarów, a odzwierciedla stan faktyczny.

Przeprowadzona analiza oddziaływania pola elektromagnetycznego, którego źródłem są linie 110 kV i ewentualnie linia 220 kV, na przestrzeń w obrębie działki dotyczy stanu obecnego. Jeżeli działka zostanie zabudowana lub inaczej zagospodarowana, niewątpliwie zmianie ulegnie rozkład przestrzenny natężenia pola nad działką / k.650-651/

Ponadto biegli na rozprawie w dniu 31 maja 2017 roku wydali także ustną opinię uzupełniającą. W tej opinii biegli kategorycznie podkreślili, że nie **ma takiej fizycznej możliwości, żeby przy działaniu i pracy obu linii tj. 220 kV i 110 kV wskazać, gdzie są granice oddziaływania pól każdej z tych linii**. Trzeba by było wyłączyć którąś z linii. Jest możliwość teoretycznego wyliczenia pola dla konkretnej linii, ale o ile obie pracują nie ma możliwości zaznaczenia granic pola dla każdej z linii. Jeśli chodzi o bezpieczeństwo przebywania w otoczeniu urządzeń elektrycznych, to musi być zachowana strefa bezpieczeństwa. Przy czym należy rozróżnić możliwość porażenia, a drugą rzecz oddziaływanie linii. Odległość bezpośredniego rażenia przy linii 220kV, to jest zaledwie kilkadziesiąt cm. Natomiast jeśli chodzi o to oddziaływanie i zagrożenia bezpieczeństwa, to jest kilka metrów od przewodów. Pole elektromagnetyczne dla linii 220 kV zanika w odległości już ok. 7,5 m od przewodów. Z odległości 14 m z punktu widzenia pola elektromagnetycznego jest ta linia niewidoczna. W tym przypadku wartość natężenia spada do zera w tej odległości.

W ocenie Sądu po dokonanych wyjaśnieniach opinia biegłych stanowi pełnowartościowe źródło informacji specjalnych i wnioski opinii Sąd przyjął za własne ustalenia.

Sąd pominął dowód z przesłuchania uczestników wobec ich niestawiennictwa na rozprawie w dniu 13 grudnia 2017 roku oraz oddalił inne wnioski dowodowe z uwagi na fakt, że były nieistotne z punktu widzenia rozpoznania sprawy wobec braku przesłanek do zasiedzenia, o czym mowa będzie niżej.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Choć przed wejściem w życie w dniu 3 sierpnia 2008 roku przepisów art. 305⁽¹⁾ k.c. – 305⁽⁴⁾ k.c. o służebności przesyłu, przepisy nie przewidywały wprost tego rodzaju służebności, w orzecznictwie Sądu Najwyższego jednolicie przyjmowana jest możliwość ustanowienia służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesyłu, a także dopuszczalność nabycia jej w drodze zasiedzenia, jeżeli polegała na korzystaniu z trwałych i widocznych urządzeń. Takie rozwiązanie ostatecznie potwierdzone zostało w uchwale z dnia 7 października 2008 roku, III CZP 98/08, Biul. SN 2008/10/7, w której Sąd Najwyższy stwierdził, że także przed ustawowym uregulowaniem służebności przesyłu w art. 305⁽¹⁾ k.c. – 305⁽⁴⁾ k.c. dopuszczalne było nabycie w drodze zasiedzenia służebności odpowiadającej treści służebności przesyłu oraz wskazał, że nabycie takie następuje przez przedsiębiorcę, a nie właściciela nieruchomości władnącej, która to kategoria prawna przy instytucji służebności w ogóle nie występuje.

Zgodnie z art. 292 k.c. służebność gruntowa może być nabyta przez zasiedzenie tylko w wypadku, gdy polega na korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia. Przepisy o nabyciu własności nieruchomości przez zasiedzenie stosuje się odpowiednio.

Nabycie służebności gruntowej przez zasiedzenie może nastąpić zatem tylko przy łącznym spełnieniu trzech przesłanek, a mianowicie: istnienia trwałego i widocznego urządzenia, nieprzerwanego posiadania służebności oraz upływu czasu.

Do zasiedzenia służebności nie prowadzi każde korzystanie z nieruchomości odpowiadające treści służebności ale tylko takie, które polega na władaniu nieruchomością odpowiadającą treści służebności polegającej na korzystaniu z widocznego i trwałego urządzenia. Przepisy Kodeksu cywilnego nie wyjaśniają, co należy rozumieć pod pojęciem trwałego i widocznego urządzenia. Przez pojęcie urządzenia niewątpliwie należy jednak rozumieć rodzaj mechanizmu lub zespół elementów służących do wykonywania określonych czynności, czy też ułatwiających je.

Przyjmuje się, że za trwałe i widoczne urządzenie, o którym mowa w art. 292 KC, należy uznać obiekt będący wynikiem świadomej i celowej aktywności człowieka, sztuczną konstrukcją. Zatem urządzeniem, z którego korzystanie prowadzi do zasiedzenia służebności, jest wynik działań człowieka uzewnętrzniony w trwałej postaci, który ma umożliwiać lub ułatwiać korzystanie z cudzej nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści oznaczonej służebności.

Bezspornie linia 220 kV nie przebiega nad nieruchomością. A zatem korzystanie z tej nieruchomości w okresie zasiedzenia nie polega w przedmiotowym postępowaniu stricte na przesyłaniu energii.

Można by jeszcze w niniejszej sprawie rozważać korzystanie przez wnioskodawcę i jego poprzedników z nieruchomości uczestników na potrzeby eksploatacji, konserwacji i remontów urządzeń przesyłowych posadowionych na nieruchomości sąsiedniej. Wnioskodawca musiałby jednakże udowodnić, że we wskazanym okresie zasiedzenia jego poprzednicy korzystali w sposób czynny i widoczny z nieruchomości uczestników.

Ciężarowi temu wnioskodawca nie podołał zgodnie z dyspozycją art. 6 kc i 232 kpc. Do akt sprawy zostały załączone liczne dokumenty oraz sąd przeprowadził dowód z zeznań świadków. Dowody te nie dały podstaw do ustalenia, że we wskazanym okresie zasiedzenia na nieruchomości uczestników wykonywane były jakiegokolwiek czynności, eksploatacyjne albo remontowe. Zeznania świadków wskazują tylko na to jakie czynności co do zasady wykonuje się w związku z eksploatacją linii, a nie na to jakie faktycznie wykonywano na przedmiotowej nieruchomości.

I wreszcie można by także rozważać korzystanie z nieruchomości uczestników w okresie zasiedzenia poprzez emisję pola elektroenergetycznego. Wnioskodawca nie wykazał jednak oddziaływania linii 220 kV poprzez emisję pola elektromagnetycznego na nieruchomość uczestników. Aktualnie ma takiej fizycznej możliwości, żeby przy działaniu i pracy obu linii tj. 220 kv i 110 kv wskazać, gdzie są granice oddziaływania pól każdej z tych linii. Trzeba by było wyłączyć którąś z linii. Jest możliwość teoretycznego wyliczenia pola dla konkretnej linii, ale o ile obie pracują nie ma możliwości zaznaczenia granic pola dla każdej z linii. Jeśli chodzi o bezpieczeństwo przebywania w otoczeniu urządzeń elektrycznych, to musi być zachowana strefa bezpieczeństwa. Przy czym należy rozróżnić możliwość porażenia, a drugą rzecz oddziaływanie linii. Odległość bezpośredniego rażenia przy linii 220kv, to jest zaledwie kilkadziesiąt cm. Natomiast jeśli chodzi o oddziaływanie i zagrożenia bezpieczeństwa, to jest kilka metrów od przewodów. Pole elektromagnetyczne dla linii 220 kv zanika w odległości już ok. 7,5 m od przewodów. Z odległości 14 m z punktu widzenia pola elektromagnetycznego jest ta linia niewidoczna. W tym przypadku wartość natężenia spada do zera w tej odległości. A zatem wnioskodawca nie wykazał także zgodnie z dyspozycją art. 6 kc i 232 kpc, że korzysta z nieruchomości uczestników w ten sposób.

Reasumując, wnioskodawca nie wykazał pierwszej i zasadniczej przesłanki koniecznej do zasiedzenia w postaci korzystania z trwałego i widocznego urządzenia. Rozważanie dalszych przesłanek stało się zatem bezprzedmiotowe.

Sąd przy tym na marginesie podkreśla, że argumentacja przedstawiana przez wnioskodawcę mogłaby być uznana za zasadną w postępowaniu o ustanowienie służebności przesyłu za wynagrodzeniem, nie zaś w sprawie o zasiedzenie służebności gruntowej odpowiadającej swej treści służebności przesyłu.

Stanowiska wnioskodawcy nie uzasadnia powoływana uchwała Sądu Najwyższego III CZP 88/15. Dotyczy ona bowiem służebności przesyłu ustanawianej w trybie art. 305² § 2 kc. Nie jest dopuszczalne stosowanie wprost rozwiązań dotyczących ustanowienia służebności przesyłu do instytucji zasiedzenia służebności gruntowej odpowiadającej swej treści służebności przesyłu.

W postępowaniu nieprocesowym, odmiennie aniżeli w procesie, obowiązuje zasada statuowana w art. 520 § 1 kpc ponoszenia przez każdego uczestnika tego postępowania wszystkich kosztów, jakie związane są z jego udziałem w konkretnej sprawie. Sąd w niniejszym postępowaniu włożył na wnioskodawcę obowiązek zwrotu kosztów poniesionych przez Skarb Państwa, albowiem to jedynie wnioskodawca zainteresowany był wynikiem tego postępowania i wnioski dowodowe realizowane były na jego wniosek. Uznać także należy, że niniejsze postępowania służyć miało uzyskaniu w drodze nieodpłatnego zasiedzenia tytułu do korzystania z nieruchomości uczestników, zamiast ustanowienia służebności przesyłu za wynagrodzeniem.